

Izhaja vsaki dan: 100

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob 9. uri jutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 8. zvečer. — Cene oglašom 16 st. na vrsto petič; poslanice, os. arnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vsa leta 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik k. k. konzorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konzorcij lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Iz Hrvatske.

ZAGREB, 17. novembra 1905.

Tudi »narodna« stranka je končno spregovorila. Tudi ona je izdala resolucijo o svojem vedenju v današnji krizi monarhije. Ta resolucija ima veliko sličnost z resolucijo, s katero na Reki, samo da se govori z drugimi besedami, a naši opoziciji se šteje v greh, ker se je spustila — brez sodelovanja takozvane »narodne« stranke v direktno razpravo s konvencijo madjarske. Ali budi kakor bo, reška resolucija je in ostane važen, celo svetovni dogodek, dočim je resolucija »narodne stranke« le mišljenje Tomašičev, usiljeno njegovim versim v »narodni stranki«. Zato je jasno, da ta resolucija »narodne stranke v narodu samem niti ne najde prištejstva, niti ne upravi nikakega utisa, ker je jasno vsakomur, da je bila to narodne stranke sama gola formalnost, to izdavanje resolucije, ki nam ne prinese niti mrvice poboljšanja. Ker v resoluciji se govori o narodnih težnjah, ki jih narodna stranka umeva, ali resolucija ne pravi niti z eno besedo, da se bo stranka tudi borila z vsemi silami za uresničanje narodnih težnjah. Kaj to njo skrbi? Za narodne ideje in težnje naj se bori naša opozicija — oblast in moč pa ostane madjaronom. Iz resolucije »narodne stranke« gleda jasno dvolična igra te stranke, ki se na sramoto vsakega Hrvata naziva »narodna« in ki more s to resolucijo poleg svojih blamaž zapisati — še eno novo blamažo.

V petek je bil odprt naš sabor ob navadnih formalnostih, le da sta nekoliko več gibanja že prvi dan prinesla v sabor zastopnika Vinkovič in Harambašić. Sabor se je posvetoval dva dni, a potem je začela razprava o proračunu, ki se je završila včeraj, pak začel sabor te dni vnovič s splošno debato. Sabor se je odločil do 19. decembra in potem bo odločeno do polovice februarja. V polovici februarja se ima torej — tako se nadaljevati govori zasedanja, ki bo trajalo samo par dni, a zatem se ima sabor zaključiti in se razpišejo nove volitve po vsej Hrvatski, ki se imajo vršiti ali v mesecu marcu, ali pa — najkasneje — na jesen. Vsakako je povsem gotovo, da se bodo volitve vršile v prihodnjem letu, ker je to priznal tudi sam »Dnevni list«. Nočemo se spuščati v naštevane vsega tega, kar bi trebalo storiti, da opozicija stopi pripravljen v volilno borbo. Jedno je gotovo, to je: da se bodo prihajajo volitve vršile v znamenju korupcije in bajonetov, da bodo imele obliko sramotne volitve v Koprivnici. Okrajni predstojniki so bili že te dni pozvani v Zagreb, kjer so jim bili dani nalogi in navodila, kakih odredbe se imajo posluževati na prihodnjih volitvah. A okrajni predstojniki so danes najmočnejši stebri našega zistama, najdrznejši agitatorji madjaronski, najhujši preganjalci opozicije. Oziroma bodo uporabljali vsa najbrutalnejša sredstva, da rešijo utopljeno — narodno stranko. Proti njim se mora vsa opozicija — ako je res prava opozicija — najti složno kakor en človek.

Skupščine za splošno volilno pravico so začele in se bodo vršile po vsej Hrvatski. Po veličastni skupščini zagrebški bila je ona v Sisku, ki je sijajno uspela. Tu na tej skupščini se je pokazalo, da je vsaki pošteni opozicijski brez razlike stranke za splošno volilno pravico. Dr. Frank je že v saboru v prvem toletnem zasedanju predložil predlog za uvedbo splošne volilne pravice. Ta predlog bo predmetom specialne debate, a v priči kažejo želja, kako se bodo ob tej priliki vedli madjaroni? Kajti v momentu, v katerem bo uvedena splošna volilna pravica, je madjaronstvu odzvonilo. Gotovo je, da ne bi bil izvoljen noben madjaron narodnim zastopnikom. Vendar vidijo tudi madjaroni da ves narod zahteva splošno volilno pravico in zato pišejo tudi oni v svojem organu, da se bo —

ako se na Ogrskem uvede ta pravica — tudi naša vlada ravnala po izgledu Ogrske. Vprašamo pa: ali je res tako, da moram mi čakati na razvoj stvari na Ogrskem? Mari smo mi krivi, da se koalicijska upira uvedbo splošne volilne pravice, ker bi s to narodnosti dobile premoč? Ako bi pa sicer naša vlada, da ne zaostane za ogrsko, hotela uvesti pri nas vse ono, kar je na Ogrskem dobrega bi pa v prvi vrsti morala uvesti enak o svobodo tiska, kakor je na Ogrskem, potem svobodo združevanja in shajanja, poroto za tiskovne stvari in stotine drugih stvari. Ali madjaroni vztrajajo našemu narodu vse to in ga preglašajo nezrelim, da si stoji isti na istem duševnem nivo-u, kakor narod madjarski.

V Zagrebu obstoje še vedno izjemne neredbe, da si niti govora ni več o kakih demokracijskih. Zagrebške ulice so še vedno polne žandarjev in stražarjev, a nešči trgovci in gostilničarji trpe veliko škodo. Nadejajo se, da bo izjemno stanje v nedeljo odpravljeno. Na vseučilišču je dovoljeno polaganje izpitov in rigorozov, dočim predavanja še vedno niso začela. Župan Amruš še vedno ne sme na ulico brez spremstva stražarjev, ker ga je meščanstvo do grla sita. Mestni zastopniki ne zahajajo v mestne seje, ker jih je sram sedeti v družbi Amruša. Ta tudi dobro občuti vse to, vidi, da je igral in doigral žalostno ulogo in bo zato izvajal konsekvence. Iz zanesljivega vira doznajemo, da bo mestno zastopstvo razpuščeno, in da bo imenovan vladnim komisarjem županijski tajnik Vladimir Malvić, zloglasen Khuenovce, poznan po svojih umazanih sferah. Našemu glavnemu mestu se torej ne pripravlja ravno najlepši čas.

Veliki župan modruško-raške županije, Vladimir pl. Nikolić, je umirovljen, ker ni hotel plesati tako, kakor Tomašić svira. Nikolić je prišel s Tomašičem v navskrižje, a ker je ta poslednji vsemožen, moral je Nikolić v penzijo. Oficijelno novinarstvo zamlužuje seveda pravi razlog temu umirovljenju, pak navaja, da je Nikolić umirovljen radi bolezni in rodbinskih skrbi. Na njegovo mesto pride eden grofov Kulmer, ali kak drugi človek, ki bo (to se umeje) — po volji Tomašiču.

Krvoprolitje v Pragi.

(Izvirni dopis iz Prage iz peresa našega specialnega poročevalca.)

Na obrano zaprtih.

V pisarni odvetnika dr. Bončka se je vršil shod z ozirom na obrano zaprtih. Sklicovalatelj je pravil da je videl na lastne oči, kako nezakonito in brutalno je nastopala policija. Neobhodno potrebno je, da se store koraki proti tem neronskim brutalnostim. V prvi vrsti gre za brezplačno pravno zastopanje vseh zaprtih, a v drugi vrsti pa upozoritev ljudstva na ulicah, kakšno ime pravo in kakšno s dolžnosti policije. Poslanec dr. Pipich, (Slovencem dobro znan po svojem krasnem govoru ob pridu Čehov v Ljubljano na lanski sokolski shod,) je storil korake v vrstah poslancev. Odgovornost pada na vlado, ki je proti obli volilni pravici vedno reakcionarno postopala. Nadalje je razkladal dr. Pipich, zakaj niso ali mla dočeški poslanci na ulice. Socijalno-demokratska organizacija se je pokazala kakor vzor in mi jo nismo hoteli omejevati. Danes seveda storimo našo dolžnost.

Dr. Kornár predsednik odvetniške zbornice, omenja, da on, kakor očividec, more potrditi, da prvi napad na zgodil se strani demonstrantov. Češki odvetniki so dolžni nuditi svojo brezplačno pomoč in s tem manifestovati, da ščitijo z onimi, ki se žrtvujejo za misel obli volilne pravice. Dr. Družák je navajal dokaze, da je bilo o napadu do govorjeno med Křikavo, namestnikom in nemškimi poslanci.

Shod v »Narodnem Domu«.

Poslednja barikada.

V ponedeljek zvečer po krvavi nedelji sklicali so narodni socijalisti občni shod v veliki dvorani »Nar. doma« na Kral. Vinc. gradih. Vse je bilo natlačeno. Bilo je meščanov, dijakov, delavcev, vsi v bratskem objemu za sveto stvar. Od poslancev so bili Klofač, Čnoč in Kalina. O kakšnem vladnem zastopniku ni bilo ne duha ne sluha; saj ti ga bili gotovo linčali, da se je prikazal! Poslanec Klofač je ostro karakteriziral poslednje dogodke, ki bodo gotovo povzročili velike spremembe v češki politiki. Na zaključku svojega ostrega govora je proglasil, da z današnjim dnem so vse poulične demonstracije v Pragi dovršene zato, ker z daljšimi boji na praških ulicah ustregli bi samo želji Nemcev in vlade. Lsto 48. nastopa ali nekrvavo, v znamenju vseobče stavke. Čehi bodo znali to občo stavko ob pravem času zaneti v vsej državi. Na dan otvoritve državnega zbora se zopet oglasimo. Doba je silno važna, in ako se ne izkoristi, je nuda na občo volilno pravico za dolga leta izgubljena. Urednik Sokol je omenil v svojem krasnem govoru, da je nedavno avstrijski cesar gledal sliko češkega umstnika Kosaka, ki v strašnih barvah predstavlja neki prizor iz ruske revolucije. Dolgo je stal cesar pred pomembno sliko in se globoko zamislil... Tak prizor pa bi avstrijski vladar mogel doživeti v lastni državi, ako narod v kratkem ne doseže svojih prav. — Na zaključku so vsi govorniki rotili narod, naj se, dosepevši na ulice, vede mirno, ker vsak najmanjši nemir bi mogel povzročiti krvoprolitje, ki bi bilo ozirom na to, da stojte pred »Narodnim domom« cele stotine vojakov z golimi bodali in nabitimi puškami, docela brezvspešno.

Ko smo zapuščali dvorano je vsaki vdeleženec položil krajcar za uboge žrtve. Dasi je zavoljo vzdrževanja reda bilo ljudstvo iz »Nar. doma« puščeno samo v gruči po 20 oseb, bi bilo vendar skoro došlo do strašnega klanja Ves veliki trg pred »Nar. domom« je bil v gosti temi, in po vsem trgu na stotine vojakov vseh branž na konjih in peš. Samo intervenciji bližnjih poslancev in samo njim ter discipliniranosti mas, in nikomur drugemu, se je zahvaliti, da ni došlo do grozne moritve, kakor je bila obča bojazen. Pomislite samo: ves trg v gosti temi, na eni strani celi oddelki do zob oboroženega vojaštva — na drugi celi tisoči naroda. Gorje je bilo seveda na mestih, kjer ni bilo možno poslancem intervenirati. Tako je došlo do krvavega poboja v Sadovi ulici, kjer so tudi padli strelci. Isti kritičen je bil položaj na koncu Palachyjeve ulice. Ljudstvo, zažrti vojaštvo, je izneslo iz bližnjega perivoja skupaj klopi, izsuvalo tlak in po vseh pravih revolucijske stavbene umetnosti postavilo tu povprečno cele ulice impozantno barikado. Mnogi so se oborožili z vajami, v naglici odtrganimi z dreves. Posebno energično so se tu vedle ženske. Na višini barikade je v ognjeviti beredah neka lepa, mlada žena razvijala revolucijski program. Ravno kar je završila, ko je z daleka došlo na vidik vojaštvo. Ko se je vojaštvo bližalo z bodali, je bila kakor iz neba padla tu slama, polita petrolejem in v par sekundah je gorela vsa barikada z visokim plamenom. Poklicani so bili gasilci, ki so bili komaj kos svoji nalogi. Okoli barikade je padlo tudi par strelcev. Položaj bi se bil vspričo tega gotovo neizmerno poostрил, da ni poslanec Klofač, ravnajoč jako plemenito, pomirjevalno uplival na ljudstvo. Telefoniral je namestniku, zahtevaje odstranitev vojaštva; on je porok za to, da bo takoj mir, ako se vojaštvo odstrani. Prisotni poslanci niso odšli poprej dokler ni bilo odpoklicano vojaštvo in ni nastal mir. Potem so Vinograd, kjer so bile zgašene in pobite vse plinove svetiljke, dihalci zopet normalni mir. —

(Pride še).

Pismo iz Ljubljane.

Dne 17. novem. 1905.

V deželnem zboru kranjskem se že dolgo vrsto let ni delalo toli vztrajno in mirno, kakor se deluje danes. Zadrega, v katero je zašla dežela valed obstrukcije in zaradi osebnosti nekaterih politikov, je pripeljala pač do vrhunca, nezadovoljnost je zavladala v vseh slojih ter se pojavlja vedno oštrije. V strankah se je pokazala opasna nesloga in med voditelji samimi se bje tih, hud boj. Med dijaštvom, obrtništvom in delavstvom vre; meščanski sloji so naveličani borbe, ki donša le škodo in sramoto, in splošno se izraža želja, da bi se kmalu pojavila nova stranka dela in napredka. Odurna podijavnost časnikarske polemike na desni in levi je tudi narodu končno vendarle začela presedati in odpovedi se čujejo le še grajalne kritike. Uvideva se: psove n'so nikakšni dokazi in blatevje nasprotnika nikakšen argument.

V najnovejši dobi pa je prišlo na dnevni red še vprašanje splošne in enake volilne pravice, ki je spčetka še povečalo zmešnjavo v strankah, ki pa se je vsaj za sedaj obrnilo tako, da sta se slovenski stranki ki zbliližali ter so vsaj za sedaj Nemci osamljeni. Deželni zbor torej deluje, in dasi ne gojimo nikakšnih optimističnih nad, mislimo vendar, da se stori vsaj nekaj malega v korist deželi in prebivalstvu.

Gotovo pa je, da je sedanja doba prav neprihna za izdajanje takega lista, kakoršen obeta postati »Osa«. Z zasmehovanjem in žaljenjem političnih nasprotnikov se vliva le novo olje na ogenj, česar se seveda Nemci veselijo, a kar le povečuje vladajočo razkosanost in podivjanost. Res, nujen potreben je pri nas list za humor in satiro, toda program njegov mora biti vsestranski, ne pa strankarski. Tudi v narodno napredni stranki in v vsem našem celokupnem javnem — političnem in kulturnem — življenju kliče marsikaj po satiri, — »Osa« pa hoče zasmehovati le škofa in dr. Šušteršičeve prišaste. Tako nismo dobili satirične kritike, ampak nov list za pamflete in strankarsko-osobna življenja. In to je škoda!

V Ljubljani pa smo dobili nov zavod, ki je razveselil vse meščanstvo brez razlike strankarskega prepričanja: veliki hotel »Union«. Prekrasna, impozantna moderna zgradba je umotvor hrvatskega arhitekta g. pl. Vancasa ter dela čast ne le njemu, ampak Ljubljani in vsej Kranjski. Slovenska Ljubljana je bila vedno v največji stiski, kadar je prispelo večje število gostov. Slovenski hoteli so vsi jako majhni in preprosti, zato so morali Slovenci ob takih prilikah prositi pri zagriženo nemških hotelierjih, kjer so Slovanom zaračunavali trikratno ceno ter jih vrhu tega še žalili. Spominjamo se žalostnih hotelskih razmer v Ljubljani ob času shoda slovenskih časnikarjev ali vsesokolskega zleta, ali slavnostnega odkritja Prešernovega spomenika! Takrat so morali ljubljanski gostje za drag denar prebiti po dijaških stanovanjih, ali pa prestatati vso noč brez postelje.

Tako smo torej veseli, da smo dobili velik slovenski hotel, ki zadošča potrebam mesta v polni miri in v vsakem oziru. Hotel »Union« ima nad poldrugoto posteljo, preko 100 sob, centralno kurjavo, električno razsvetlavo, več liftov, žganjetoč in komfortno vinako klet kopeli, elegantno veliko kavarno, moderen restavrant, najvažjo koncertno dvorano z galerijami. »Hotel Union« je najpraktičnejše in najmodernejše urejevo, vsesokoli okusno opremljen ter preskrbljen z vsem, kar zahteva moderen človek na poti. Ravnatelj hotela je štajerski Slovenec g. Kampoš, ki ima za sabo dolgoletno prakso ter je lastnik dveh hotelov v Bolcanu. Kakor je znal v Bolcanu pod svojo streho združiti elemente najrazličnejših strank, tako želimo, da se mu posreči isto tudi v Ljubljani. Hotel »Union« je odprt en mesec in doslej se ni primerilo niti eno nesporazumljenje med gosti obeh narodnosti in vseh strank. Naj bi ostalo vedno tako! Socijalno življenje v Ljubljani je bilo zastrupljeno in strankarska razcepljenost se je zajedla globoko že v družabno občevanje. Človek je težko našel družbo, v kateri bi se šutil ugodno, in gostje z dežele so težili, da v Ljubljani ni našli nevtralnih tal, kjer bi se zabavali in kjer bi občevali kakor rojaki med rojaki brez ozira na prolično barvo. Sedaj pa imamo hotel »Union«, ki postane družabno središče za vse boljše sloje brez razločka! V hotelu je postrežba v slovenskem, francoskem, italijanskem in nemškem jeziku, zato

gojimo nado, da bo hotel »Union« tudi emi-
nentne važnosti za dvigovanje prometa
tujcev po Kranjski in slovenskem
jugu sploh.

Sedaj živimo v dobi koncertov in gle-
dališč ter imamo umetniških užikov dovolj.
»Društvena godba«, ki si jo vzdržuje
meščanstvo, je dobila nov odbor, od katerega
se nadejamo, da dvigne umetniški nivo naše
domače godbe še višje in izlasti prihajajočo,
da poskrbi za to, da se godba pomnoži s
najboljšimi godci, ki bodo ustrezali tudi naj-
višjim umetniškim zahtevam, ter da se re-
pertoar godbe obogati z domačimi in sploh
s slovenskimi glasbenimi tičkami. V tem
opirajo se na dostojno preveč grešilo na
potrpežljivost občinstva, ki mora še itak pre-
našati nemški značaj vojaške godbe!

V soboto smo imeli velik koncert naj-
starejšega jugoslovanskega pevskega društva
»Kolo« iz Zagreba. »Kolo« je bilo gost
»Glasbene Matice«, ki je sprejela brata pevce
v družbi drugih ljubljanskih pevskih društev
in ogromne množice kar najprirodnejše. Na
sprejemu je svirala godba, govorili so se
pozdravi ter so spremili drage goste med
živahnimi klicanji in dolgem sprejemu v
hotel »Union«, kjer so imeli svoje bivališče.
Prav je, da se je priredil tako svečanost
vsprejem bratov iz Zagreba: prav zat, da
se je Hrvatoma na ta način jasno in glasno
pokazalo, da so nam resnično mili ter da se
tudi masa zaveda slovenske vzajemnosti, in
vladi, da se krepko zavedamo, da smo o
jugoslovani in ter da je ljubljana
slovenska. Med ljubljancema se je bila
začela v poslednjem času vtepati neka na-
rodna blaziranost in apatičnost, ki ste jo
opažali tudi Tržačanje o priliki odkritja Pre-
šernovega spomenika. Svečanosti vsprejema
prišli pri nas nekako iz mode, ker so bili
neki »frakarski« elementje na stališču, da
so taki vsprejemi — neslane zastarele ko-
medije. No, »frakarstvo« je moralo slišati
meseca septembra zaradi tega svojega bla-
zirana dokaj bridkih in trpkih kritik; zato
upamo, da je »frakarstvo« enkrat za vselej
pometeno iz vsprejemnih odborov. V Ljub-
ljani je v družinah in na ulici še vedno pre-
malo slovenskega duha, da bi nam bili taki
svečanosti vsprejema slovenskih gostov od-
več. Narodno lice ljubljansko mora vedno
in vedno dokumentirati, razni sloji pa so
naravnost potrebni takih glasnih in burnih
draž, da se vzbujajo iz svoje indiferečnosti
in apatije. Zato le še več takih vsprejemov,
ki narod budé in učé misliti! — »Kolo«
pa je bilo tudi v »Narodnem domu« pri
koncertu predmet navdušenih in burnih ova-
cij ter je tudi inteligenca pokazala, da ne
mora »frakarskega« stališča. Gromovito plo-
skanje, vihrani klici, evetlični dež iz trume
slovenskih pevki in pevcev ter dvoje velikih
venecov je izražalo Hrvatoma naše iskrene
simpatije. »Kolo« je palo izborna; krona
koncerta pa je bil mojster-pevec, veliki umet-
nik g. prof. Ernest vitez Camma-
rotta, ki je pel božanstveno krasno! Tega
umetnika poznamo že iz koncerta »Glasb.
Matice«, ko je izvajala Hartmannov veliki
oratorij »St. Frančišek«, ter iz gostovanj na
slovenskem odru. Nadejamo se, da ga bomo
čuli kmalu zopet kakor gosta slovenske
opere!

Pri našem gledališču opazimo
letos nekaj več življenja in agilnosti. Sezona
traja šele poldrugi mesec in že mu je za-
lehtilo celo vrsto zanimivih novitet. Opera je
pela doslej tri za našo novo dela: ve-
liko in divno lepo rusko opero P. Čajkov-
skega »Pikov dama«, dalje Lortzing-
ovo komično opero »Car in tesar« in
Hummelovo enodejansko moderno opero
»Mara«. Dejanje vseh treh se vrši med
Slovani, zato so imeli vse tri velik uspeh.
Danes pa se je po več letih prav lepo upri-
znila še velika Verdijska opera »Aida«. 4
opere v poldrugem mesecu, — tega doslej
nismo bili vajeni! Glavni stebri naše ope-
re so naš izborni baritonist, g. Oufendik,
primadona, marljiva gospa Skalova in
agilni režiser g. R. n. e. k. Tudi g. kapelnik
Benišek vrf daseja svojo dolžnost, dasi
mu dela vojaški orkester dokaj težav. Naša
nova dramatična pevka, g. Rindova,
je simpatična pevka, ki jej le še manjka
rutine in malo več čustva; občinstvu se je
priskupila v prvi vrsti s svojo mladostno
zunanostjo. G. St. Orželski, naš popu-
larni tenorist, greš sicer nekoliko na svojo
priljubljenost, vendar še vedno elektrizuje
občinstvo s svojim glasom, kadar hoče in —
more. Človeku se zdi včas, da svezost njega-
vegevega glasu popušta in da mu dela vsja
težava, vendar pa dokazuje drugi pot, da se
mu vsaj nekaj let še ni bati nišesar. Treba
je le, da ostane marljiv in resen umetnik,
ki se uči ulog! Koliko premora resnoba v umet-
nosti se vidi najbolj pri gospej Skalovi,
ki je včas vsemu še vedno naša najljubša in
nam najdražja pevka! Altveke uloge poje
mlada pevka, gosa Stolzova, ki ugaša ne
toliko zaradi svojega glasu, kakor zaradi
svoje igre. Tudi ta dama je pridna in za-
nesljiva mož slovenske opere. Basist je Slo-
venec, g. Betetto, mlad mož nenavadno
polnega in simpatičnega glasu; g. Betetto je
sicer še začetnik, toda talent, ki ima pred
sobo bodočnost, ako ostane marljiv in resen
brez domiljavosti.

Tudi drama je letos prva delavna. Do-
slej smo videli Anzenbergerjevo dramo

»Šumski dvor«, Biescnovega »Dobrega
sodnika«, Obornove »Brate sv. Ber-
narda«, Gathe-Leonovega »Detektiva«,
Wildejevo »Salome«, Nušičevega »Sem-
berjskega kneza« in Bayerleinov
»Mirozov«. Torej 7 novitet v poldrugem
mesecu! To je lepo. Naj bi ostalo vso se-
zono tako! Dramsko osebje je pridobilo letos
troje novih prvih moči, s katerimi smo za-
dovoljni; v prvi vrsti omenjamo mnogostran-
skega inteligentnega komika g. Liera, ki
je enako dobro poraben v burki in drami, v
operi in caló v operi; vrnila se je tudi iz-
borna najvka gospa Kreisova-Patoč-
kova in končao smo dobili simpatičnega
ljubimca v g. Vedralu, ki pa mu dela
jezik danes še težave in ki je za naš sloven-
ski temperament nekoliko mrtev. A to se pač
še popravi, ko se g. Vedral na odru udo-
mači.... Sicer se osebje ni premenilo; tudi
naraščajoča včas dramatični šoli letos zopet ni
nobenega! Teško je, ko se v Sloveniji iz-
med inteligentnejših mladih gospodov in dam
može nihče posvetiti gledališču! V ljubljani
nimamo niti domačih diletantov več, in z
domačimi igralci nam gre vedno slabše. —
Zadnji Slovenec, ki je prišel k gledališču, je
g. Nušič, ki stalno napreduje in obeta
postati še prav poraben igralec, zadaja Slo-
venka pa gosa Kočevarjeva, ki se je
pa, žal, drami izneverila ter deluje le pri
operi in opereti.

Z dramskimi predstavami smo včas za-
dovoljni, dasi zanje ne moremo biti navdu-
šeni. Zdi se mi, da ima gledé naše drame
mnoho na svoji vesti naša nekritična
kritika, ki hvali večkrat, ko bi
bilo treba kruto grajati. Saj ne
zahtevamo umetnikov-mojstrov; vsak igralec
ne more biti Tyrolt ali Sonnenthal! Toda
najnavadnejši šut spodobnosti zahteva od
vsakega igralca, da se svoje vloge vanj na
pamet nauči. To zadenejo najslabši diletantje
v gorski vasi; — nekateri naših igralcev
pa ne!

In potem moramo poslušati najkonfu-
znejše perijode, brazdomovinske besede gro-
znega naglasa, jecljanja in mučne pavze!
Temu mora naša kritika neizprosno napraviti
konec. Kdor noče, ali pa ne more delati,
naj hodi z Bogom! Denar, ki ga jemljejo
taki brezvestni ljudje je krivičen in sra-
moten! Opozarjam le na mučne hipe v
»Salomi«, »Semberjskem knezu« in v »Mi-
rozu«. Ravno zaradi indolence nekaterih
naših igralcev te krasne drame niso dosegle
tistega vspeha, ki se je pričakoval in ki ga
dosegajo povsod drugod. To je škandal, ki
bi ga morala naša kritika pobotiti in iz-
prihoditi gotovo tudi jaz ne bom molčal ter
postavim izvestne lenuhe na sramotni kamen
brez pardona.

Dotlej zdravstvujte, g. urednik!

Dr. Iv. K.—e.

Pakt med Čehi in Nemci na Moravskem.

Sporočilo o dogodkih v deželni zboru
moravskem v seji dne 16. t. m. je imelo za
ves politični svet efekt največje senzacije.
Prejemši dotično vest smo se prišli za
glavo in si meli oči v začudenje; je li to
res možno? Se li v političnem življenju, in
odnosih med narodi res še góče čudeži? In
vendar je res. Saj leži pred nami črno belem:
med Čehi in Nemci na Moravskem je prišlo
do sporazumljenja, glede volilne prenosne in
dotični zakonski načrti, ki jih je izdelal odsek
za volilno reformo, so bili vsprejeti v dežel-
nem zboru skoro jednoglasno. Le petorica
Čehov je glasovalo proti.

In to da ni senzacija? Pomislimo le,
kaj se je godilo v Brnu še ne dolgo temu.
Nemški vodje so radi zahtevali Čehov po
drugem češkem vseučilišču — torej radi
zgolj kulturnega vprašanja — mobilizirali
svojo ulico, svojo sodrgo, ki je uprav kani-
balski divjala nad češkim elementom v Brnu
in po brnskkih ulicah je tekla kri. V češkem
narodu je zaplapolal ogromen plamen ogor-
čenja, ki so se mu morali pokoriti tudi
češki poslanci. Vsi poslednji, brez razlike
političnega stališča, ki so bili člani takozva-
nega upravnega odbora, ki mu je bil ravno
namen dovesti Čeha in Nemce do kakšnega
sporazumljenja, so izstopili iz tega odbora.
Vsa javnost je po tem koraku smatrala ka-
kor matematično gotovost, da je vsaka nada
do kakšnega sporazumljenja definitivno izgub-
ljena za dogledne čase.

Sedaj pa je nenkrat tu, kakor da
nam je padlo z neba dcl — sporazum-
ljenje!

Kakor krvni bratje Čehov si seveda
najprej vstavljamo vprašanje: kaj je donesel
ta pakt moravskim Čehom, kako bo deloval
na njihov prihodnji položaj in razvoj? Da
naravnost povemo: mi ne poskakujemo od
radosti. Daleč je sicer od nas misel, da bi
hoteli podcenjevati ugodne posledice temu
paktu za moravske Čeha. Markantni mo-
ment je, da bo odslej zakonodaja in admini-

stracija pretežno češka. To je, Nemci so se iz lastne volje odpovedali ve-
čini v deželnem zboru in odalej bo ta večina
češka v deželni zbornici in v deželnem od-
boru. To je gotovo velika pridobitev. In
vendar nismo mi — kakor rečeno — nika-
kor disponirani, da bi peli hozana. Če so se
Nemci odpovedovali večini, so imeli zato jako
tehten razlog, ki tiči v njihovem zdravem
nacionalnem egoizmu: saj so videli sami, da
njihovi večini zvoni zadnja ura, tudi če ne
pride do sporazumljenja! Dežela moravska
je po treh četrtinah češka, in ta etnogra-
fski moment je moral priti do izraza tudi v
deželnem zboru prej ali slej. Nemci se torej
niso odrekli večine morda iz miroljubnosti
in spravljivosti, ampak modro so se odrekli
še v pravem zadnjem trenutku nečemu, kar
je bilo ranje tako in tako nevzdržljivo, da
za to istinejo iz Čehov koncesij, kolikor se
le da. A tu je zdaj bistveno vprašanje:
kakove so te koncesije, ki so jih Čehi do-
volili Nemcem? Konstatujemo, da tudi praška
»Politika«, ki sicer neizodločneje brani skle-
njeni pakt, priznava, da so dobili moravski
Nemci v zameno za večino v deželnem zboru
toliko, kolikor ne bi mogli nikdar priboriti
v boju. V tem hipu ne vemo še nič kon-
kretnega iz tega pakta, ali navedeno pripo-
znanje v praškem listu nas osuplja in ne
moremo odbiti od sebe bojazni, da bi bili
Čehi morda veliko bolj zadovoljni z zdravemu
nacionalnemu egoizmu, ako bi bili še par
let vstreljali v boju. Bojimo se, da je zopet
ta malo preveč posegla vmes tista nesrečna
dobroduša in mehka slovenska narav. Zeto
ne moremo pevati hozana dasi smo sicer
odločni prijatelji vsacega poštenega spora-
zumljenja med narodi.

Navedeni praški list govori že o posle-
dicah brnskemu paktu v drugih jezikovno-
mešanih pokrajinah in na polju državno-
zbornske politike. Govori namreč o možnosti
češko nemške kooperacije v državnem zboru.
Nu, nam se zdi, da tu praški list malo pre-
več hiti pred bodočimi dogodki. Mi menimo,
da se bo morala ugledati še mnogokatera
ostrina v nemški politični naravi, predno
bodo mogli Čehi misliti na tako kooperacijo,
ne da bi se izneverili svoji lastni minulosti
in rjim, ki so jim bili vsikdar zvesti za-
vezniki v boju proti nemški agresivnosti in
ki so pripomogli v to, da so Nemci sedaj
začeli sklepiti pakte.

To smo rekli v bratski odkritosti.

Kranjski deželni zbor.

(Osma seja, dne 17. novembra 1905.)

Deželni glavar je otvoril sejo ob 10. in
pol uri dopoldne. Zapisnikar je čital zapi-
sni najprej slovenski, potem nemški. Posl.
Pogačnik je stavil predlog, da se nemški za-
pisnik ne odobri. Posl. Barbo je protestiral
proti temu, da bi se ta predlog dal na gla-
sovanje. Razun Grasslija so za Pogačnikov
predlog vsi navzoči slovenski poslanci vstali.
Na to so dr. Šusteršič in tovariši stavili na-
stopni nujni predlog:

Deželni zbor skleni: »1. Zapisnik zbor-
ničnih sej v zmislu § 12. opravičnega reda
se ima zapisovati in čitati izključno v slo-
venskem jeziku. 2. Upravnemu odseku se
naroča, da o tem predlogu poroča v 3 dneh.
3. Razdelitev odsekovskega poročila o tem pred-
logu je opustiti.«

Dr. Šusteršič je na to utemeljeval nu-
jnost, ker je treba, da nemški zapisnik dežel-
nega zbora izgine popolnoma iz slovenske
dežele. Predlog ni naperjen proti narodnemu
miru. Nemški Kočevarji imajo v deželnem
zboru samo enega poslanca. Predlog je na-
perjen samo proti neopravičenemu velepose-
stvu. Oko za oko, zob za zob — kako po-
stopajo Nemci v drugih kronovinah, kjer
žive Slovenci. Na Kranjskem je 95% Slo-
vencev proti 5% Nemcev, na Štajerskem
400.000 Slovencev napram 800.000 Nemcem
in tam se niti slovenski govor ne stenogra-
fira, slovenski poslanci niti ne smejo sloven-
ski govoriti, ker v takem slučaju nemški po-
slanci zapuste zbornico.

Grof Barbo je skušal pobijati izvajanja
dr. Šusteršiča. Ker je rabil besedo »lappisch«,
je bil od deželnega glavarja pozvan na red.

Na glasovanju je bila nujnost predloga
vsprejeta z glasovi vseh slovenskih poslancev.
Predlog je bil izročen ustavnemu odseku, ki
poroča o njem tekom 48 ur. Tako izgine
nemški zapisnik iz Kranjske deželne zbor-
nice. Ko je bil rešen večji del dnevnega reda,
se je vrnila tajna seja in stvari vžitinskega
davka. Prihodnja seja bo v torek.

Sporazumljenje med Srbi in Hrvati v Dalmaciji.

Iz Dalmacije javljajo: Med srbskim in
hrvatskim klubom v deželnem zboru je do-
geženo popolno sporazumljenje v narodnih
vprašanjih. Srbski narod je priznan kakor
popolnoma ravnopraven s hrvatskim. S tem
je izginil hrvatsko-srbski spor. Klub srbskih
deželnih poslancev je privolil v ujedinenje
s Hrvatsko. Dogovor je ugotovljen protoko-
larično.

Drobne politične vesti.

Novi modruško-reški ve-
liki župan. Zagrebško »Hrvatstvo« po-
roča iz verodostojnega vira, da postane Fer-
dinand pl. Mixich veliki župan modruško-
reške županije.

Ogrska vlada in neposlušni
uradniki. Ogrska vlada je objavila, da
bo v nekoliko dneh, počevši s 1. decembrom,
suspendirala plače vsem uradnikom, ki se
bodo protivili vladnim odredbam.

Domače vesti.

Za se vse, za vse druge nič! To je
načelo, ki se ga krčevito drže italijanski oli-
garhi v Istri. Ravnokar prihajati dve sporo-
čili iz tabora te oligarhije, ki morati sloven-
sko večino prebivalstva ogorčiti do skrajno-
sti. Dočim deželni zbor in odbor delata si-
stematično in z neizprosno doslednostjo naj-
več težave proti vsaki mrvi pravice na šol-
skem polju za slovensko večino, dočim mo-
rajo Hrvatje in Slovenci biti mučen boj za
vsako posamično ljudsko šolo, pa trošijo go-
spoda naravnost brezvestno javni denar tudi
za nepotrebne šole in zavode. Mestni zastop
v Puli je sklenil namreč v zadnji seji, da se
odpše deželnemu odboru spomenica za
ustanovljenje italijanske gim-
nazije v Puli. To bi bilo eno sporočilo.
Drugo pa se glasi, da je deželni odbor istr-
ski italijanskemu dijaškemu podpornemu
društvu na italijanskem gimnaziju sta-
vil iz deželne blagajne 6000 kron na
razpolago.

Ali ni to že višek brezobraznosti? Ko
gre za ustanovitev kake hrvatske ljudske
šole, se signori vedno izgovarjajo, da nimajo
denarja. Tu pa kar zahtevajo novih nepo-
trebnih gimnazijev in razširjajo prav po na-
činu zapravljevev deželni denar — krave
žulje uboze ga kmata — za podpore tudi
takim, ki podpre niso vredni in še manjše
potrebni. Za resnične kulturne potrebe ve-
like mese nimajo denarja, imajo ga pa na
tisočake — ali ne iz svojih žepov, ampak iz
javnih blagajn — za raznarodovalne, torej
nemoralne svrhe! Ključ do deželne bla-
gajne imajo v svojih rokah, a upravljajo isto
po načelu: za Italijane vse, tudi najvišje, za
Slovane — pa nič! Prav ima »Naša Sloga«,
ko pripominja, da se je le čuditi, da ne za-
htevajo signori od deželnega odbora, da jim
od krvavih žuljev hrvatskega in slovenskega
kmata ustvari v kakem njihovem gojzdu
tudi italijansko — vseučilišče.

Ugodni glasovi iz deželnega zbora
kranjskega. Pod tem naslovom se bavi
»Naša Sloga« z zadnjimi znamenitimi dogodki
v deželnem zboru kranjskem, to je, z zbliža-
njem obeh slovenskih strank ozirom na vpra-
šanja: jezika, v katerem naj se sestavljajo
zapisniki deželnega zbora in pa splošne vo-
lilne pravice. Svoja izvajanja o vprašanju
splošne volilne pravice v deželnem zboru
kranjskem zaključuje »Naša Sloga«: Pred-
stavitelji naroda obeh strank v deželnem
zboru in vseh treh strank (pulski list računa
tudi seojaliste) v pokrajini so složni. In to
je glavno, to je ono, na čemer se radujemo.
Drugo nam je, da je dotični odbor vsprejel
načelo proporcionalnega za-
stopanja. Tako bi bila v zbornici za-
stopana vsaka stranka po razmerju glasov,
ki jih je dabila na volitvah. Tako se zastop-
niki slovenskega naroda na Kranjskem kakor
ljudje pravega napredka, prave svobode,
kakor branitelji jednakega prava za vse.

Če je res, se oglašamo že danes s
protestom. Redarstveni inšpektorat v Šked-
nju se je preselil bolj v vas. Doslej ta urad
ni imel nobenega napisa. Sedaj pa čujemo,
da dobe napis, ki bo — kakor nam zatrjajo
zaupniki iz Škednja — italijanski in... nea-
ški! Prvi okraj naše okolice je sicer — iz-
vzemši priseljencev in onh elementov, ki
fluktuirajo — povsem slovenski, ta okraj
ima tudi v mestnem oziroma deželnem zboru
svojega slovenskega narodnega zastopnika, in
slovenski značaj Škednja se izraža v množini

slovenskih društev — zabavnih, športnih in gospodarskih — in v slovenski službi boji. Ali v noveje čase menda hočejo naše državne oblasti s preziranjem mimo teh dejstev po poti, po kateri je prišla tudi nemška šola v Škedenj!! — Se-li tudi naša redarstvena oblast postavlja na stališče, da njej je na naših slovenskih tleh jemati osira esmo na tujince, a da domačina in njegov jezik more suvereno prezirati?! Na to stališče se postavlja naša redarstvena oblast, ako je resnična vest, da hoče na svojem inšpektoratu v Škedenju prirediti samo italijanski in nemški napis. Ker bi pa bilo rečeno s tem, da se tudi naša redarstvena oblast pridružuje njim, ki hočejo utajiti ekizitenco slovenskega življa na teh tleh, se oglasimo že danes z odločnim protestom in smo uverjeni, da se istemu pridružijo na izdani način tudi zavedni rojaki prvega okraja. Menimo, da so minoli tihi časi, ko smo potrpežljivo molčali k vsakemu zapostavljanju našega jezika. Zaznamo kazati enkrat, da smo se tudi mi Slovenci zvali naučiti od Madjarov vsej nekoliko brezobzirnosti — na vse strani! Stvari so v naši Avstriji dozorele tako daleč, da je tepen vsakdo, ki — ne tepe in ki nima krepkih komolcev, da suva krepko vsakogar, ki hoče stopati na pot — njegovi pravici.

Meščanska šola v Postojni. Dne 3. t. m. je v deželnem zboru kranjskem interpeliral dežel. poslanec g. Fr. Arko s tovariši deželnega predsednika glede ustanovitve meščanske šole v Postojni. Odkar so sklenili to ustanovitev teče že peto leto, a meščanske šole v Postojni ni še danes. Deželni zbor je že dne 13. julija 1901. leta dovolil tej šoli redno letno subvencijo s tem, da prevzame dežela plačevanje učiteljskega osebja ali pa da se izplačuje št. denarna podpora do zneske, ki je potreben za pokritje potrebščin za učiteljsko osebje. Ker se je bati, da bi se otvoritev zopet iz kateregakoli »nepričakovane« vzroka zavlekla, je vprašal interpelant deželnega predsednika kakor predsednika c. kr. deželnega šolskega sveta, ako se hoče o stvari informirati in dati zagotovilo, da se vse, kar je še treba za otvoritev meščanske šole v Postojni, v najkrajšem času definitivno reši, tako, da bo možno najdalje s početkom drugega semestra razpisati dotična učna mesta in otvoriti prvi razred prav gotovo s pričetkom bodočega šolskega leta 1906/07. Po »Učit. Tovarišcu«.

Promocija. Na vsučilšču v Gradcu sta bila doktorjem prava promovirana: g. Jožep Lev pušček, odvetniški kandidat v Gorici in g. J. Faganel iz Prvačina.

Za našo mladino na postojanki, ki je v nevarnosti. Bralno pevsko društvo »Ladija« v Davinu je sklenilo v svoji odobrovi seji, dne 12. t. m., da priredi zadnji dan tekočega leta (t. j. 31. decembra t. l.) Bližnjo slovenski šolski mladini v Davinu. Ker je bil čisti dobiček javne tombole, dne 16. julija t. l. premajhen za to prireditev je sklenil društveni odbor obrniti se do vseh rodoljubov in prijateljev šolske mladine z milo in udano prošnjo, da bi prišli na pomoč.

Društvo »Ladija« je darovalo po svojih strošnih močeh 50 K iz svoje društvene blagajne. A kaj je ta svota ob tako ogromnem številu šolskih otrok? Zato se obrača tem potom z milo prošnjo do vseh rodoljubov po deželi, da mu prispejajo na pomoč. Vsek mali dar bo hvaležao vsprejet in se društveni odbor že vnaprej zahvaljuje v imeu šolske mladine v Davinu. Darovi se seveda objavijo po časopisih. Torej vrli rodoljubi, naj nam velja zlati rek:

Zrno do zrna pogača,
Kamen do kamna palača.

Položimo mali dar
Domovini na oltar!

Darove vsprejema g. Fran Pecikar, t. j. blagajnik »Ladije«.

ODBOR
društva »Ladija«.

Porotno sodišče.

Včeraj se je vršila kazenska razprava proti Edvardu (ne Viktorju) Cuttina, in sicer na zatožbo gospe Beatrike Rummer Segre radi žaljenja časti potom tiske. Razprava je bila tajna. Predsedoval je sodni svetnik Pedersolli, votanta sta bila sodni svet. Andrieh in sodni tajnik Parisini. Tožiteljico je zastopal odv. dr. Basaggio, a tožence je branil kazenski branitelj dr. Laneve. Tožence ni bil prišel na razpravo.

Kakor se naši čitatelji lahko spominjajo, se je razprava v tej stvari vršila že dne 3. julija t. l., a je bila prekinjena in odgodjena radi nadaljnjih poizvedb in pa — v glavnem — radi tega, ker zdravnik dr. Wulz, zaslišan kakor prič, ni hotel odgovoriti na nekatera vprašanja, ki mu jih je stavil predsednik razprave.

O stvari, ali bolje o dogodku, ki je dal povod tej razpravi ne moremo pisati iz lahko umljivih razlogov. Sicer je pa ta dogodek dovolj znan.

Na včerajšnji razpravi je najprej tožeršev branitelj predlagal, da se razprava odgodi, ker je toženec odsoten in ker se on, branitelj, ni mogel dogovoriti s tožencem. Temu predlogu se je uprl zastopnik tožiteljice, in sodni dvor je odklonil braniteljev predlog.

Za tem so bile zaslišane razne priče. Ob 2. uri popoldne pa je bila razprava prekinjena do 5. ure zvečer.

V večernem nadaljevanju razprave sta govorila najprej zastopnik tožiteljice, a potem tožeršev branitelj, na kar je predsednik resumiral vso razpravo.

Porotniki so soglasno pritrdili glavnemu vprašanju, vled česar je sodišče ob sodilo Edvarda Cuttina na 4 mesece zapora.

Brzjavne vesti.

Deželni zbor gorški.

GORICA 17. Vled poročila posl. dr. Eggerja je bila na današnji seji sklenjena resolucija, v kateri se pozivlja vlado, naj podeli obilne podpore prebivalstvu, ki trpi bedo vled toče. Posl. dr. Marani je poročal o zakonskem načrtu glede upravnih kopališč in zdravilišč v Gradežu. Načrt je bil takoj vprašat tudi v tretjem čitanju. Nadalje je deželni zbor na predlog posl. Holzerja sklenil naprositi vlado, naj ista izdela načrt za obrambo gradnje obrežja reke Ter. deželni odbor naj pa stopi v pogajanja z vlado radi obrambe desnega obrežja Soče pri Fari. Predloga juridičnega odseka, ki ju je zastopal poročevalec Grča, naj se ukaže deželnemu odboru, da izdela rov deželnozbornski volilni red s splošno, direktno in tajno volilno pravico, in naj se poziva vlado, da uloži v državnem zboru načrt analognega volilnega rada za državno zbornico, sta bila po daljši debati odklona na eno prihodnjih sej, ker niso italijanski poslanci še zamogli predmeta proučiti. Predlog juridičnega odseka, naj se pozove deželni odbor, da izdela spremembo zakona o živinoreji s črtno na sodelovanje novoustanovljene slovenske kmetijske družbe, je bil na predlog dra Verzegnassija odklonjen. Posl. dr. Trzo je interpeliral ministerstvo za železnice radi postopanja uradnikov vipavske železnice, ki so odklonili odpošiljatev blaga, ker je bil naslov adrese napisan samo v slovenskem jeziku.

Hrvatski sabor.

ZAGREB 18. »Ozbor« je baie od zanesljive strani zvedel, da bo sedanje zasedanje hrvatskega sabora trajalo do 19. decembra, nakar bo sabor odgoden do februarja. V februarju se bo vršilo kratko zasedanje, po katerem bo sabor razpuščen in bodo razpisane nove volitve.

Avstrijska gospodska zbornica.

DUNAJ 18. Prva seja gospodske zbornice se bo vršila v petek dne 1. decembra ob 1. uri popoldne.

Avstrijsko-bolgarska pogodba.

DUNAJ 18. Prvo čitanje avstrijsko-bolgarske pogodbenega načrta je dovršeno. Drugo čitanje bo v ponedeljek.

Blagoslov nove cerkve.

DUNAJ 18. Danes ob 8. uri popoldne je posvečeni škof dr. Marshall ob veliki asistenci blagoslovil prvo izmed dveh cerkev za silo, namreč Marijino cerkev v Neu-Margarethen. Ob 10. uri je bila v prvi v cerkvi maša v navzočnosti cesarja, nadvojvod, ministrov in drugih dostojanstvenikov.

Ljudsko glasovanje na Norveškem.

KRISTIJANIJA 18. Glasom konečnega izida ljudskega glasovanja je bilo skupno oddanih 259.563 glasov za »da« in 62.264 glasov za »ne«.

Gibanje Mladoturkov.

CARIGRAD 18. Govori se, da je policija zaplenila lepake Mladoturkov, v katerih se je glasilo, da so dogodki v Rusiji pokazali, da je prišel čas, ko je treba tudi v Turčiji zadobiti svobodo za ljudstvo.

Nemška torpedovka utonila.

KIEL 18. Torpedovka št. 126. je sinoči ob 8. in tri četrti uri pri Bülku trčila v križarko »Undine« in se potopila. Ea častnik in 32 mornarjev je utonilo. Več jih je bilo tudi ranjenih. Divizija torpedovk je delala proučne vaje ter v temi napadala križarko »Undine«.

Razrešitev skandinavske unije.

KRISTIJANIJA 18. Storting je danes vsprejel zakorske spremembe, ki so vled sklepa od 7. junija t. l. postale potrebne radi razrešitve unije. Seja je bila ob 1. uri popoldne prekinjena. Za 5. in pol uro popoldne je napovedana seja, na kateri se bo vršila volitev novega kralja.

Dogodki na Ruskem.

Štrajkovei vstavili vlak.

VARŠAVA 18. Pri bližno 1000 delavcev plavčev v Starohovicah, ki niso ničesar vedeli o ponehanju štrajka, so danes na progi viselske železnice proti Ostrovici ustavili tovorai viak ter ga prišli, da se je moral vrniti. Brzjav je razdejan in ena proga poškodovana. Železniški promet je ustavljen.

Diktatura velikega kneza Nikolaja.

PETROGRAD 18. (Petrogr. brzjav. agent.) V dobro obveščenih krogih se govori, da se resno misli o imenovanju velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča diktatorjem.

Dogodki v Kronstadtu.

PETROGRAD 18. »Petrogr. brzjav. agentura« je pooblaščen priobčiti nastopno izjavo: Oseba, ki so se vdeležile kronstadskih nemirov, bodo po dovršeni preiskavi radi proglašene vojnega stinja postavljene pred vojno sodišče, toda ne bodo obsojene po naglosonem postopanju. Poročila, češ, da so že izrečene smrtne obsodbe, so manever neke gotove stranke, ki je sklenila, da na vsak način vznemirja občinstvo in ki se na strašnobnega sredstva, da doseže ta cilj. Preiskava sama pojasni pravi zasaj krovdadskih nemirov ter poda gradivo za sodnijsko ter nepristransko sodbo javnosti o krivcih.

„Slovansko pevsko društvo“
Sedež: ul. S. Francesco d'Assisi 2/1.
Pevovodja: g. Srečko Bartel.

Pevske vaje za moški zbor vsaki torek ob 8.1/2 uri zvečer. za mešani zbor vsaki četrtek ob ravno isti uri. Društveni plezni odsek je najel dvorano »Narodnega doma za veliki ples, katerega priredi v soboto 17. februarja 1906. Danes popoldne shajališče pevcev v gostilni ulica Romagna 20. — od 5. ure naprej.

ODBOR.

Tovarna pohštva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (nasna hiša).

ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolske peslepe).
Cene, da se ni bati nebone konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnik načrtih.
Ilustrovan osnik brezplačno in franco

Manifakturna
zaloga
Fogar & Sachetti
TRST, ul. Ponterosso 10.
Bogat izbor novostij za ženske obleke, fuštanja veleur najnovejših risanj
spodnjih srajc, nogovic, spodnjih kril, rokavic, šjalov, kravat, kožuhovine v velikej izberi, modercev in pletenin.
Posebnost:
Drobnarije itd.

Tovarna obuvala Mödling
TRST
Corso 29
Telefon št. 1191.

Ni zvišala cen, kajti ista ne kupuje ne iz prve in iz druge roke marveč jih izdeluje v lastni tovarni ter jih prodaja brez posredovanja.
101 podružnica v Avstro-Ogrski, Nemčiji in Srbiji.

	Obuvalo za moške	Obuvala za ženske
Priložnostna partija		
Amerikanski čevlji najfin.	črni z elastiko gld. 2.90	črni z elastiko gld. 2.60
po gld. 7.—	» s trakovi » 3.25	» s trakovi » 2.90
	» » » oscarja » 4.50	» z gumbi » 3.25
	» » » najf. » 5.50	rumeni s trakovi » 2.90
	» » » 1/2 lak. » 5.50	» z gumbi » 3.25
	» » » celi lak. » 6.—	črni s trakovi oscarja » 3.90

Nizki čilžmi od blaga s podplati in usnjatimi petami
po 75 novčičev.

Komaše od usnja za hribolazce, lovce in automobiliste; galoše amerikske iz gome: voščila najfin, za chevreau po 25 novčičev
• • • • • škatljica. • • • • •

Nizki čilžmi chevreau črni za ženske po gld. 3.75

Priložnostna partija
Najfineji čilžmi, chevreau črni s trakovi ali gumbi, za ženske po gld. 5.—

Meblovana soba s hrano ali brez hrane se odda v najem v ulici Belvedere 23, I. n.

Na Greti ali v Rojani išče se jedna postelja ali priložnost za spanje za stalnega dečka. Ponudbe pod šifro »Nemsko« na upravo »Edinosti«.

Novo zalogo najboljšega vipavskega vina na drobno po 32. na debelo po dogovoru priporoča Gregor Koruza, Škorklja 23 (na stari openski cesti).

Odvetniški pisar tridesetih let s 4-letno prakso, absolvent 5 gimnazijalk, kadetne šole ter klosternenburške vinarske, sadjarske in poljedelske šole, veče več ali manj slovensčini, italijansčini in nemščini ter nekoliko srbohrvaščini, rusčini, češčini in francoščini — si želi zboljšati službo v katerikoli stroki, tukaj, januarja 1906. — Naslov: A. Trobace — pri gosp. odvet. dr. Pretnerju.

Udovec z 2 otroci, mali posestnik, se želi poročiti s 35—45-letno gospodnjo iz dežele. Ponudbe pod »Udovec« Trst glavna pošta, poste restante.

„Ne kliči vraga!“ Izvirna Salo-igra v enem dejanju po 50 stot., po pošti 10 stot. več.
„Trije tički.“ Burka v 2 dejanjih po 60 stot., po pošti 10 stot. več; vdobiva se pri spiselju in založniku **Jaki Štoka** v Trstu (Narodni dom), pri A. Gabršček v Gorici in L. Schwentner v Ljubljani.

Na prodaj je lep konj 2 leti in pol star. Cena 400 kron. Obrniti se je do gosp. Ant. Skamperle, Ročol števil. 476.

Na prodaj je hiša s kuhinjo, 2 sobi in klet v bližini Rojana. Naslov pove uprava »Edinosti«.

Šivalni stroj. Proda se takoj nov. Cena: 60 kron. N. slov v »Edinosti«.

Česko gosje perje!
po ceni
5 kg.: novo sku-
bljeno K 9.60
boljše K 12.—,
beli mehki puh, skubljeno K
30.— K 36.—.
Pošljiha franco po povzetju.
Zamena ali povrnitev dovoljena
proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachsel, Lobos 183.
pošta Pizen, Češka.

Ivan Petelin
tovarna testenin
TRST
Sv. Ivan pri Trstu.

Alojzij Galberti
Naslednik: Fr. Hitty

TRST ul. Barriera vecchia št. 13.

Zaloga tu- in inozemskega blaga za moške obleke

Perilo. Platenina. Zefir.

Perkal.

Izbor drobnarij.

Sprejema naročbe za obleke.

Zaloga

izvoznó-marčne (Export-Märzen)
in vležane (Lager)

pivo

kvasa

iz tovarne **Bratov Reininghaus**
Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga **Mattonijeve Giesshübler**
vedno sveže kisle vode
po zmernih cenah

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti števil. 10.

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev
in razprodaja na debelo in drobno
TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST.
Via dell'Acque števil. 6 (nasproti Kané Centrale).

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin: Bordeaux, Bur-
gunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum-
berjak, razna žganja ter posebni prstni tropinovec
slivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz
dotičnih krajev. Vaska naročba se takoj izvrši. Raz-
pošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in
franko. — Razprodaja odpol litra naprej.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bo di priporočen:
Ivana Hoffa
Kandol-Kakao
ki ima najmanj toščice v sebi, je torej najlaže pre-
baven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najbolj-
šem okusu izredno poceni.
Pristen samo v imenoma
Ivan Hoff
in v letvi varstvene znamke.
Zavojico 1/4 kg 80 vinarjev
1/2 „ 50
Dobiva se povsod.

Jržaški zavod za nadzorovanje in zaklepanje

Ulica S. Spiridione št. 10. ☎ ☎ ☎ Telefon št. 1264

sprejema v nadzorstvo hiše, prodajalnice, tovarne, nedokončane zgradbe,
zaloge na prostem in dvorišča.

Na zahtevo ima zavod na razpolago tudi stalno nameščene straže.

Sprejema tudi naročbe za prižiganje luči (na plin) po hišah in zaklepanje
hišnih durí.

Cene jako nizke.

Ulica Arcata števil. 9 (vogal ulice Sapone)

Zaloga moških oblek

FRAN KALASCH

Zimska suknja od K 21—50. Ranglan, površniki, jopiči podšiti s ovrat-
nikom od astrakane K 13, ravnotaki pelušaški K 15 od samega astrakana K 27.

POSEBNOST: črne obleke z 1 in 2 prsi od K 31—46. Velik izbor hlač,

ročnih delavskih hlač po K 4, zimskih srajc, srajce od bombaža, srajc in
spodnjih hlač od fuštanja, belih srajc itd.

Ulica Arcata števil. 9 (vogal ulice Sapone)

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metodija!

Podpisani priporoča slav. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom
svojo v ul. GIOACHINO ROSSINI št. 24 (zraven cerkve sv. Antona no-
vega), na novo otvoreno, z najmodernejšim blagom bogato opremljeno

krojačnico.

Bogata zaloga tu- in inozemskih tkanin, sukna in vseh v krojaško obrt spa-
dajočih predmetov. Velika izbira najmodernejšega angleškega blaga. Delo pre-
cizno, cene zmerne. Naročbe se izvrše točno in se dostavljajo na dom.

Vnanje naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. — Mnogoletna
skušnja, katero si je prisvojil podpisani glede kroja civilnih in vojaških oblek,
jamči za ukusni kroj, kakor tudi za solidno, trpežno delo in izvrstno blago.

Z odličnim spoštovanjem

AVGUST ŠTULAR.

Jržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvo.

Piazza Caserma števil. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono

Posojila daja samo zadrugi in sicer na ukupno po 5%, na menjice po 6%, na

zastave po 5 1/2%.

Uradno ure: od 9—12. dopoldne in od 3—4. popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmoderneje urejeno varnostno celico za shranje vrednostnih papirjev, listin itd.

Poštno hranilnični račun 816.004.

DELINKOVAC
POKORNY
reg. varn. znamka
Vzbuja apetit ter je jako
okusni
Vermut-likier
Zdravniško mnogo
priporočen.
Na prodaj v prodajalnicah,
kavarnah itd.
Zaboječ na poskušajo z
1/2 ali 1/4 litra
K 5.80 franko.
Tovarna likerjev dion dr. Pokorny
Zagreb — Ustanovljena 1862.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

v Gorici

Gospodska ulica hšt. 7., II. nadstr.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega

de tui n čaa društva in se obrestu-
jejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni
davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na

menjice po 6% in na vključbe po 5 1/2%

Uraduje vsaki dan od 8. do 12. ure pop.

razven nedelj in praznikov.

Stanje hranilnih vlog leta 1904 K 1.485.607.11

posojil 1.578.842.34

glavnih deležev 112.720.—

Poštno-bran. račun št. 837.15.

Pekarna, sladčičarna in tovarna biškotov

Vinko Škerk

TRST — ulica Acquedotto št. 15 — TRST

Filijalka v ulici Miramare št. 13

Raznovrsten kruh, moka prvih tovarn, sprejema na-

ročbe na najdaljšo pecivo ter dostavlja kruh na dom.

Za obilen obisk se toplo priporoča cenj. občinstvu.

V pomnožitev osobja sprejmeva

za modni in svileni odelek dobro

izurjenega pomočni kaveščega slo-

venskega, ital. in nemšk. jezika več

po dogovoru. Prva goriška modna

in manifakturna trgovina

Pregrad & Černetič

Gorica, Trgovski dom.

Mejnarodno spedijsko posredovanje

Caro & Jellinek

Trst ul. Romagna št. 2 Trst.

TELEFON št. 1627

Podružnice: Dunaj, Budapešt in

Lvov.

Zastopstva na vseh glavnih trgih

tu- in inozemstva.

Se priporoča za preskrbljenje

seljenj s zaprtimi blazinjenimi vo-

zovi za pohištvo toli v mestu koli

v tu- in inozemstvu.

Pakovanje za prevoz po morju.

Posebno ugodni pogoji za vojaške osebe in

državne uradnike

Posiljatelj vsake vrste po stalni nizki prevoznini.

Proračuni brezplačno.

Zahtevajte pri nakupu

Schichtov-o štedilno milo

z znamko „JELEN“

Ono je **zajamčeno čisto** in vsake brez škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno prilstno, perilu neškodljivo milo naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. **Udobiva se povsod!**

JURI SCHICHT, USTJE na LABI. Najvecja tovarna te vrste na evropskem ozemlju.

Varstvena znamka.

